

Mitmele isandale loodud kunst. Sotskolonialism ja Eesti

Koostanud
Johanna Ross ja Epp Annus

TARTU ÜLIKOOL
kirjastus

Toimetanud ja korrektuuri lugenud Johanna Ross

Küljendus Aive Maasalu
Kaanekujundus Kalle Paalits

Raamatu väljaandmist on toetanud Eesti Kultuurkapital, Eesti Teadusagentuuri PUT1218 „Rahvuse intiimsus ja kultuuri kujutluspildid: kodu ja kultuur hilisnõukogude Eestis“, IUT22-2 „Kirjanduse formaalsed ja informaaalsed võrgustikud kultuuriloo allikate põhjal“, PRG636 „Eesti siirdekultuuri arengumustrid (1986–1998)“ ning Euroopa Liidu Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu Eesti-uuringute Tippkeskus / CEES (TK145).

Kaanekujunduses on kasutatud Henn Roode kollaaži „Killud“, EKM j 54242 G 29811, Eesti Kunstimuuseum SA.

ISBN 978-9949-03-433-8

Autoriõigus: autorid, 2020

Tartu Ülikooli Kirjastus
www.tyk.ee

SISUKORD

Johanna Ross. Isandad, haned-luiged, köietants, narrimäng ja teised metafoorid. Sissejuhatus	7
David Chioni Moore. Kas post- postkoloniaalses on post-postsovetlikus? Globaalse postkoloniaalse kriitika poole (Tõlkinud Anne Lange)	19
Epp Annus. Ma tõstan klaasi vene rahva terviseks: sotskolonialismi diskursiivsed alustalad	49
Michael David-Fox. Intelligents, massid ja Lääs. Vene/nõukogude modernsuse eripärad (Tõlkinud Ene-Reet Soovik)	76
Tiina Kirss. Rändavad piirid. Postkolonialismi võimalusi	111
Eve Annuk. Totalitarismi ja/või kolonialismi pained: miks ja kuidas uurida nõukogude aega?	123
Tiit Hennoste. Postkolonialism ja Eesti. Väga väike leksikon	143
Piret Peiker. Ida-Euroopa kirjandus postkoloniaalsest vaatenurgast	155
Johanna Ross. Nõukogulik või ebanõukogulik? Veel kord olmekirjanduse olemusest, tähendusest ja toimest	166
Andreas Trossek. Rein Raamatu ja Priit Pärna joonisfilmid nõukogude võimudiskursuses. Ambivalents kui allasurutu dominantne kultuurikood totalitarismis	187
Jaak Kangilaski. Lisandusi postkolonialismi diskussioonile	217
Sille Kapper. Pärimus ja jäljendus. Postkolonialistlik katse mõista rahvatantsu olukorda Eesti NSV-s ja pärast seda	235
Liina Saarlo. Regilaul tuulte pöörises. Eesti folkloristika poliitiliste muutuste ajajärgul 20. sajandi keskel	252
Margus Vihalem. Poliitiline esteetika ja selle empiirilised rakendused: nõukogude ühismajand kui spetsiifiline tajumaailm	281
A. Lorraine Kaljund. Orientalism impeeriumi vastu: Eesti postkolonialismi paradoks (Tõlkinud Ene-Reet Soovik)	303